

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Dolní Poustevna, okres Děčín

Tyršova 302, 407 82 Dolní Poustevna

Identifikátor školy: 600 076 326

Termín konání inspekce: 15. – 17. květen 2001

Čj.	063 060/01-5091
Signatura	of7cu132

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Dolní Poustevna, okres Děčín je zálohovaná organizace, zřizovaná Obecním úřadem Dolní Poustevna. Naposledy byla zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení rozhodnutím Školského úřadu Děčín s účinností od 15. 9. 1999. Má odloučené pracoviště v Dolní Poustevně, Tyršova 142. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 260 žáků, školní družinu s kapacitou 60 žáků a školní jídelnu s kapacitou 200 jídel. Ředitelka školy byla jmenována do funkce na základě konkurzního řízení od 13. 5. 1997. V současné době vzdělává škola 230 žáků v 11 třídách podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk na prvním a druhém stupni

Časová dotace českého jazyka na obou stupních školy odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků však v pátých ročnících neodpovídá osnovám deklarovaného vzdělávacího programu. Vyučující v době inspekce vykládali pojem vedlejší věta přívlastková, což není obsahem osnov pro pátý ročník. Kontrolou časových a tematických plánů pak bylo zjištěno, že je učitelé zpracovali podle řady učebnic nakladatelství ALTER, nikoli podle osnov vzdělávacího programu Základní škola. V ostatních třídách jsou osnovy plněny. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku je velmi dobrá. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a v hodinách je zohledňují. Stejnou péči věnují rovněž žákům – cizincům. Plánování je průměrné.

ČŠI hospitovala u čtyř učitelů na prvním stupni, z nichž dva nemají předepsanou kvalifikaci, a dvou učitelů na druhém stupni, z nichž jeden nemá potřebnou kvalifikaci. Tato skutečnost však na kvalitu výuky neměla výraznější vliv. Škola má dostatek výukových prostor, které většinou splňují nejen požadavky psychohygieny, ale rovněž požadavky estetické a má dostatek pomůcek pro výuku českého jazyka, jež podle možností pravidelně obnovuje. Podmínky výuky jsou velmi dobré.

Struktura hodin odpovídala věku žáků, množství informací v pátém ročníku však bylo nepřiměřené. V hodinách bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod, které vždy odpovídaly věku žáků. Převažovala frontální výuka, ale žáci pracovali rovněž ve skupinách a dvojicích. V hodinách čtení na prvním stupni nechybělo přípravné čtení, porozumění textu si učitelé ověřovali kontrolními otázkami. Na obou stupních školy byl vytvořen prostor pro aktivní učení, žáci vyšších tříd prokazovali značnou samostatnost při plnění úkolů. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Organizace, formy a metody práce jsou velmi dobré.

V žádné z hodin nechyběla úvodní ani průběžná motivace. Velmi často byly využívány mezipředmětové vztahy, při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc. Otázky při opakování byly směřovány k pochopení vztahů a souvislostí a měly charakter zpětné vazby. Kontrolou žákovských knížek a sešitů bylo zjištěno, že vyučující mají dostatek známek ze všech složek předmětu a známky mají motivující charakter. Ve všech hodinách bylo provedeno závěrečné hodnocení, v některých z nich byli žáci vedeni i k sebehodnocení. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Komunikace v hodinách byla bezproblémová, pravidla jednání byla žáky akceptována. Ve vyšších třídách vytvářeli vyučující dostatek prostoru pro diskusi, ve všech hodinách byla patrná snaha o rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Interakce a komunikace je velmi dobrá.

Na základě provedených hospitací a s ohledem na předchozí dílčí hodnocení je výuka českého jazyka na obou stupních školy hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika na prvním a druhém stupni

Matematika se vyučuje v týdenních hodinových dotacích odpovídajících zvolenému vzdělávacímu programu Základní škola. Vyučující mají zpracované časově tematické plány, které jsou v souladu s platnými osnovami, pouze ve 2. ročníku učitelky sestavovaly plán podle používané učebnice a nad rámec osnov zařadily násobilku 6,7,8, a 9.

ČŠI hospitovala u dvou odborně a pedagogicky způsobilých učitelů II. stupně a u dvou vyučujících I. stupně, z nichž kvalifikační předpoklady dané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, splňovala pouze jedna.

Kmenové učebny 1. stupně působí esteticky a motivačně, jsou vybaveny celou řadou pomůcek pro zvýšení názornosti výuky. Žákovský nábytek je zachovalý, ale ve 4. třídě velikost některých židlí neodpovídá výšce stolu. Žáci mají k dispozici schválené učebnice z ucelené řady nakladatelství Alter, na procvičování dostávají i úlohy z jiných publikací. Zhlédnuté hodiny vycházely z pečlivé přípravy učitelek (tabule, namnožené úlohy). Žáci prokazovali velmi dobré znalosti, spontánně reagovali na podněty vyučujících. Používané metody a formy práce byly dostatečně pestré a zajímavé, učitelky velmi často využívaly pozitivní motivace (pochvaly, povzbuzení). V hodině vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti však museli všichni pracovat stejným tempem, při rychlejší práci byli dokonce káráni. Žáci 2. třídy sice učivo vyučované nad rámec učebních osnov zvládají (násobilka 6,7,8), ale velmi často chybují při odčítání v oboru do 100 přechodem přes desítku. Písemné projevy žáků učitelky pravidelně kontrolují, případně klasifikují.

Zhlédnuté hodiny na 2. stupni probíhaly v upravených kmenových učebnách s pěkným žákovským nábytkem. Celkový vzhled výrazně narušují velmi opotřebované parkety. Žáci pro školní práci i domácí přípravu používají učebnice z ucelené řady nakladatelství Kvarta. Učitelé mají jednoznačně stanovené výukové cíle, při jejichž naplňování kombinují frontální a samostatnou práci, postupují logicky od jednoduššího ke složitějšímu, průběžně získávají zpětnou vazbu o stupni zvládnutí učiva ze strany žáků. V jedné z hospitovaných hodin však chyběla motivace a učitelka kladla příliš uzavřené otázky. V 6. ročníku vyučující vynikajícím způsobem pracoval s chybou, zařazoval problémové otázky, vytvářel široký prostor pro vlastní formulace žáků a následně je usměrňoval k matematicky přesnému vyjadřování. Předepsané písemné práce, které jsou vedené ve zvláštních sešitech, obsahem i rozsahem odpovídají učebním osnovám a možnostem žáků. Opravy provádějí učitelé pečlivě, hodnocení je jednoznačné a objektivní.

V žákovských knížkách a v sešitech žáků ČŠI zaznamenala dostatečnou frekvenci známek. Výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře, žáci byli ukázněni, respektovali dohodnutá pravidla chování. Učitelé jednají klidně, jsou vstřícní, většinou mají velmi dobrý verbální projev (nespisovné vyjadřování se objevovalo pouze ojedinele).

Na základě provedených hospitací a s ohledem na prostorové, materiální i psychohygienické podmínky výuky hodnotí ČŠI výuku matematiky jako velmi dobrou, s výraznou převahou pozitiv.

Přírodovědné předměty (chemie, přírodopis, fyzika, prvouka, seminář z chemie)

Hodinové dotace přírodovědných předmětů v rozpracovaném učebním plánu pro školní rok 2000/2001 korespondují s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu Základní škola ve všech ročnících i v minimálním počtu hodin předepsaných pro jednotlivé předměty. Časově tematické plány zpracovávají vyučující na základě učebních osnov, v některých případech v nich chybí plánování předepsaných laboratorních prací, přestože jsou dle konkrétních záznamů v třídní knihách realizovány.

Prostorové a materiální podmínky pro výuku přírodovědných předmětů jsou velmi dobré a umožňují úspěšnou realizaci osnov s dostatečnou názorností včetně nácviku praktických dovedností při laboratorních pracích. Většina pomůcek však byla pořízena před více než deseti lety a hlavně ve vybavení odbornou a populárně naučnou literaturou má škola rezervy. Spotřební materiál (např. chemikálie) se postupně vyčerpává a měl by se podle finančních možností průběžně doplňovat. Pro výuku chemie, fyziky a výpočetní techniky je k dispozici kombinovaná odborná učebna se 14 počítači, jejichž umístění v místě, kde se pracuje s chemikáliemi, není nejvhodnější. Rozvody plynu a elektrického proudu k jednotlivým pracovním místům jsou z důvodu poškození funkční pouze částečně. Ostatní předměty se vyučují v kmenových třídách a učitelé musí pomůcky přenášet. Žáci používají učebnice, které mají schvalovací doložku MŠMT ČR.

ČŠI hospitovala v hodinách prvouky, přírodopisu, chemie, fyziky, a v dvouhodinovém bloku volitelného předmětu seminář z chemie. Z pěti hospitovaných učitelů mají tři plnou odbornou a pedagogickou způsobilost, jeden je způsobilý pouze pedagogicky a jedna vyučující kvalifikační předpoklady nesplňuje, což se ve výuce negativně neprojevovalo.

Na všechny navštívené hodiny byli učitelé velmi dobře připraveni, měli promyšlené plánované cíle - žákům je však v úvodu hodin nesdělili, strukturu vyučovacích jednotek i metody a formy práce včetně materiálního zázemí (pomůcky, namnožené úkoly). Výuka měla logickou posloupnost, učitelé navazovali na předchozí učivo i na znalosti žáků z běžného života, průběžně zařazovali motivační a aktivizující prvky, prováděli shrnutí a upevnění probrané látky. Žáci většinou velmi dobře spolupracovali a zároveň byli ukázněni. V chemii učitelka výborně využila mezipředmětových vztahů (přírodopis) jako motivace k výpočtové úloze. V semináři z chemie byli žáci vedeni k samostatnosti a k tvůrčímu postupu při řešení zadaného úkolu. Vynikající průběh měla hodina prvouky, učitelka efektivně kombinovala práci v lavicích s prací na koberci, využívala spontánnosti žáků, vhodně usměrňovala jejich aktivitu.

Sešity žáků učitelé průběžně kontrolují, jejich úroveň je velmi rozdílná. Klasifikuje se s dostatečnou frekvencí (kromě přírodopisu v 7. ročníku). Zkoušení v navštívených hodinách byla posouzena objektivně, výsledná hodnocení byla zdůvodněna.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla přátelská, neobjevovaly se nežádoucí projevy v chování. Žáci dostávali prostor pro vyjádření svého názoru.

Kvalitu vzdělávání v přírodovědných předmětech hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

V plánování výuky je z dlouhodobého hlediska problematické plánování v matematice ve druhých ročnících a v českém jazyce v pátých ročnících. V ostatních třídách jsou osnovy plněny. Škola má velmi dobré podmínky pro výuku ve všech sledovaných oblastech. Na obou stupních školy převažuje frontální výuka, ale rovněž jsou využívány další formy a metody práce tak, aby hodiny nebyly fádní a nudné. Hodnocení je objektivní a převážně

motivující, interakce a komunikace má velmi dobrou úroveň. Kvalita vzdělávání sledované oblasti je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy předložila koncepci, na niž navazuje roční plán. Prioritou je zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu, zlepšení vztahů s rodiči, snížení počtu nekvalifikovaných pracovníků (v současné době 2 vyučující studují pedagogickou fakultu) a prevence sociálně patologických jevů. Roční plán je rozpracován do plánů měsíčních, které obsahují konkrétní úkoly a jejich plnění. Stanovené cíle jsou podporovány pedagogickým sborem, rodiči i zřizovatelem. Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu, který je rozpracován na celý cyklus vzdělávání. Volitelné předměty jsou zařazeny s ohledem na personální obsazení a škola jich nabízí celkem 5. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány a škola na ně požaduje zvýšený normativ. V letošním školním roce navštěvují žáci s vývojovými poruchami učení nepovinné předměty logopedie a dyslektická náprava, které vyučuje speciální pedagog.

Plánování je velmi dobré.

Organizování

Kompetence pracovníků nejsou písemně vymezeny, ale ředitelka školy předložila pracovní náplň zástupkyně ředitelky školy, ve které jsou všeobecně uvedeny její hlavní úkoly. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy a je stanovena tak, aby obsáhla obě budovy školy. Povinná dokumentace odpovídá předepsané legislativě, je vedená pečlivě, drobné nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce. Informace jsou předávány rychle a úplně formou pravidelných provozních porad a především každodenním osobním stykem – předávání aktuálních informací na dislokovaném pracovišti zajišťuje zástupkyně ředitele. Rodiče jsou informováni na pravidelných rodičovských schůzkách a mají možnost zúčastnit se vypsanych konzultací. Této možnosti však využívají velmi málo. O zřízení rady školy není mezi rodiči zájem. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům. Osobní data nejsou uložena na škole (uchovává je zaměstnavatel), škola má k dispozici jen podklady ke mzdám a další dokumenty nutné k provozu školy. Škola se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti a je součástí kulturního dění v obci (pořádá akademie, výstavy, učitelé přispívají do místního tisku, škola vydává časopis Poustevník). Již pět let trvá spolupráce s příhraniční školou. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací, jako zdroj sebehodnocení slouží minimálně. Učitelé se svými náměty aktivně zúčastňují při tvorbě plánů, ředitelka jejich námětů často využívá. Velmi dobrá je rovněž spolupráce se zřizovatelem.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení vyplývá z velikosti školy, jejího umístění ve dvou budovách a je funkční. Styl řízení je demokratický. Operativní řízení jako celek je pružné a účinné. Pozornost je věnována dalšímu vzdělávání. V současné době studuje ředitelka školy bakalářský program školský management, zástupkyně ředitelky funkční studium zástupců ředitelů. Učitelé využívají akce Pedagogického centra Ústí nad Labem, problémem je však vzdálenost a dopravní obslužnost. Dva z učitelů však přesto navštěvují dlouhodobý kurz, ostatní volí jednotlivé akce podle odbornosti. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným poskytuje vedení

školy a formou patronátu učitelé stejné nebo podobné aprobase.

Hodnocení pracovníků probíhá ústně dvakrát ročně, vždy v souvislosti s přidělením osobního ohodnocení. Sebehodnocení vzdělávacího procesu probíhá na základě výsledků prověrek zadávaných učiteli, profesionální testy používá škola pouze pro devátou třídu.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školy předložila plán kontrol, který obsahuje kontrolu dokumentace, žákovských knížek, plánů a plnění osnov. Tyto kontroly však neodhalily fakt, že vyučování českého jazyka v pátém ročníku jde hluboko za rámec osnov, protože učitelé vytvořili plány podle učebnice, která neodpovídá osnovám deklarovaného vzdělávacího programu. Pozornosti vedení školy rovněž uniklo, že učitelé druhých ročníků nezareagovali na doplňky k osnovám při tvorbě časových a tematických plánů z matematiky. Při kontrole žákovských knížek je sledována frekvence známek a časové rozložení klasifikace. Z provedených kontrol jsou vedeny záznamy a jsou přijímána opatření k nápravě. Hospitace jsou plánovány na měsíc, v případě negativního zjištění je provedena následná hospitace. O hospitacích jsou vedeny záznamy s podpisem hospitovaného. Nerovnoměrné je rozvržení hospitací na obou stupních školy, a to silně v neprospěch druhého stupně.

Kontrolní mechanismy jsou průměrné.

Hodnocení kvality řízení

Velmi dobré plánování a jednoduchá a přehledná organizační struktura umožňuje pružné a funkční řízení školy. Vedení školy efektivně využívá lidský potenciál a každému pracovníkovi umožňuje seberealizaci v oblasti, která mu nejlépe vyhovuje. Rezervy jsou v kontrolní činnosti, což souvisí s tím, že nejsou přesně vymezeny kompetence (především zástupkyně ředitelky) s konkrétní odpovědností za svěřenou oblast.

Na základě uvedených zjištění hodnotí ČŠI řízení školy jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č.j. 29055/1999 vydané Školským úřadem Děčín
- výroční zpráva za šk. rok 1999 – 2000
- roční a měsíční plány školy, koncepce školy
- plán kontrol a hospitací a záznamy o nich
- třídní knihy za školní rok 2000 –2001, třídní výkazy a katalogové listy
- časové a tematické plány
- individuální vzdělávací plány integrovaných žáků
- Vzdělávací program Základní škola ze dne 30. dubna 1996 čj. 16 847/96-2 , úpravy a doplňky ze dne 25. srpna 1998 čj. 25 018/98-22
- čtvrtletní písemné práce z matematiky 6. a 7. ročníku

ZÁVĚR

Škola má velmi dobré podmínky pro plnění výchovně-vzdělávacích cílů a vzhledem ke své poloze je rovněž nedílnou součástí kulturního dění v obci. Výrazným pozitivem je vstřícné a nestresující prostředí, velká pozornost je věnována žákům s vývojovými poruchami učení a žákům - cizincům. Cíle stanovené zvoleným vzdělávacím programem jsou plněny. Rezervy jsou v druhých a pátých ročnících v plánování. Řízení školy je pružné a funkční, pozornost je potřeba věnovat kontrolní činnosti.

Na základě poznatků uvedených v předchozích částech inspekční zprávy hodnotí ČŠI školu jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Hana Podešvová	Podešvová.....
Členové týmu	Ing. Varja Paučková	Paučková.....

V Lounech dne 1. června 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....13. 6. 2001.....

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Jaroslava Vodáková	Vodáková.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
referát školství OÚ Děčín	27. června 2001	063 080/01-5091
Zřizovatel:	27.června 2001	063 081/01-5091
Rada školy:	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány